

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički institut - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica
Tel: 081 206 713 Fax: 081 206 712 Mail: extension-pg@cg.yu

Priprema zemljišta za proizvodnju povrća

Pravilna obrada zemljišta je izuzetno značajna jer ona treba da održi i popravi njegovu strukturu, fizičko-hemijska i mikrobiološka svojstva. To je posebno važno u intenzivnoj proizvodnji, gdje se smjenjuje više kultura u toku godine, jer se uz intenzivno đubrenje i navodnjavanje narušava struktura i smanjuje plodnost zemljišta.

Najbolje je zemljište obraditi u jesen, odnosno u oktobru ili novembru mjesecu odraditi duboko zimsko oranje na dubini od 35-40cm, gdje oranični sloj treba prevrnuti i izložiti uticaju vlage, vazduha i mraza. Dubokim oranjem vlaga se u toku zimskog perioda nagomilava u zemljištu i s proljeća se brzo prosuši, tako da se na vrijeme mogu obaviti pripreme za proizvodnju ranog povrća.

Oranice i bašte koje su u toku jeseni duboko uzorane ne treba orati u proljeće, jer se oranjem gubi mnogo zemljišne vlage, pošto se na površinu iznose donji vlažni slojevi, a vlaga lako isparava. Međutim, ukoliko je zemljište jako zakorovilo i duboko jesenje oranje se sabilo ili ako je zimsko povrće rano skinuto, mora se ponovo odraditi oranje. Uzoranu površinu do 15cm treba još istog dana prodrljati, kako bi se gubljenje vlage svelo na što manju mjeru.

Ukoliko se ne odradi zimsko oranje, u proljeće se primjenjuje plića obrada, na 10-15cm, ali se to zemljište odmah kultivira i priprema površinski sloj od 5-10 cm za sjetvu. Na ovaj način se spriječava gubitak vlage na tako pripremljenom zemljištu.

Površinski sloj mora biti rastresit i mrvičast zbog ujednačenog nicanja i zbog toga se zemljište drlja i mora se jednom ili više puta kultivirati, zavisno od tipa zemljišta, odnosno zakorovljenosti. Na rastresitom i suvom zemljištu se prije sadnje primjenjuje i valjanje, jer omogućuje kretanje vlage prema površini zemlje.

Đubrenje zemljišta zavisi od njegove plodnosti i zahtjevima vrste povrća koje se uzgaja. Svjež i poluzgoreo stajnjak se unosi u jesen pred osnovnu obradu, a zgoreo u proljeće, pred sadnju. Međutim, da bi se postigli visoki prinosi, a povrće bilo kvalitetno, potrebno je uraditi hemijsku analizu zemljišta prije početka proizvodnje, na osnovu koje stručnjaci daju preporuku o vrsti i količini đubriva koju treba unjeti pred sadnju i tokom vegetacije.

Za primenu mineralnih đubriva posebno je važan nivo pristupačnog azota u zemljištu da bi se mogla odrediti količina azota koja će se dati osnovnim đubrenjem i količina u vidu prihranjivanja. Ovako se omogućuje pravilna i racionalna primjena đubrenja i dobijanje zdravstveno ispravnog povrća. Uslijed pretjeranog đubrenja sa azotom dolazi do pojave prebujnih biljaka sa većom lisnom površinom, ali se kod njih formira manji broj plodova, usporava se njihovo sazrijevanje i smanjuje kvalitet, a takvi plodovi imaju lošiji ukus i slabije se čuvaju.

Zbog višegodišnje intenzivne primjene đubriva dolazi do pojave zaslanjivanja zemljišta, što nije rijetka pojava i sve to je razlog za redovnu hemijsku analizu zemljišta.

Branka Nikolić, dipl.ing.polj.
Stručni saradnik u oblasti ratarstva i povrtarstva